

У Београду 3. Новембра 1856.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ Ш. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 112.

Претенъ Господина Жарковића.

(Продужено)

18.

Ніе само нѣму, него е и господину Жарковићу данасъ све натрашке ишло. Човекъ невлада са судбиномъ своіомъ, већ она съ нѣме, ма онъ како паметанъ и умешанъ быо. Дани носе нѣга, а неноси онъ дане.

Цело пре подне прошло е нашемъ философу у непрестанимъ занимањима, која су му сва непозната была. Сачинявао е слова, како ће претенціе свое поздравити, и како ће имъ на честитаня нѣнова благодарити, и спремао се, да буде као што треба за прстенъ обученъ.

У кнѣигама затрпанъ, у светскомъ обхођењу невештъ ученъ човекъ, кога оће Цару да представе — свештеникъ, кадъ о празнику оће првый путъ слово да говори — огрезао у дугу трговацъ на данъ лутрије, која ако му изиђе, може му помоћи, а ако неизиђе, може га упропастити, — ниеданъ одъ своју овы смртны неможе већій стра осећати, него што га е осећао господинъ Жарковићъ, одкадъ се јутросъ изъ тешки снова пробудио и сетіо, да ће му данасъ бити прстенъ.

Садъ му се представи у мисли нѣгова любезна, съ којіомъ се онъ управъ никадъ ни разговарао ніе, којіој е само неколико блесанштина промуцао, коју е своимъ jakimъ нѣянѣмъ, после и падомъ съ брега у урвину поплашио, те е оданде побегла; — после представи онъ себи деветнаестъ сведока сасвимъ страны, съ којима сеникадъ ни видіо ніе, како му они красноречиво честитаю, по найновіемъ начину кланяюћи му се, а онъ стои међу нѣма онако како га е Богъ дао, простъ, неокретанъ и крайнѣ неумешанъ, у кога сви гости, рођаци и пріе блену, и нѣгове погледе, речи и покретанѣ тела строго критикују! Онъ проклиняше у себи сушту и великолѣпне господина Любѣбратића. Радо бы велику суму новаца дао быо, кадъ бы се само нѣгоме одъ ове свечаности, у којіој онъ главну ролу играти мора, одкупити мо-

гао. Готово бы збогъ тога изгубіо быо волю и на саму женитбу.

„Па какву вайду та луда светина одъ тога има,“ говораше онъ самъ у себи, по соби својој пола обученъ брзо корачаюћи, „какву вайду она има одъ тога, што одъ красне природе прави коєкакве накараде а одъ најпростіе ствари коєкакве заврзотине? О Христіано, на што ћемо мы двое съ оваквимъ срцемъ и съ оваквимъ чувствама овомъ свету, гди само на альину и на коропеченъ гледи? — Дивляци су, Богъ и душа, много срећни. Састанакъ два едно друго любећа срца то е право обученъ.“

Међутимъ ова нѣгова протестація противу светски будалаштина ніе му никакве ползе принела. Време е брзо пролазило. Требало му е облачити се, и то садъ много лепше него обично што се облачио; а ваяло е богме и у кући гди што наредити; најпосле морао е и о томе размишлявати, шта ће сведоцима, млади, тетки, а обичая ради и уяку рећи, да не бы у одсудномъ часу као панъ стао, и тако предъ младомъ и свимъ гостима и сродницима осрамотіо се.

Искупляюћи и одбираюћи альине, кое ће данасъ обући, смишляо е господинъ Жарковићъ, како ће ий тамо найучтивіе поздравити и одговорити имъ. Али онъ немогаше изнаћи речій, кое бы и нѣговомъ карактеру пристояле и светини угодне были. То га е узнемиривало яко. У млогомъ о томе размишляваню, заборавіо е какве му альине требаю. Онъ ий е дакле са своју чивилука скидао, съ едногъ одну, съ другогъ другу альину па се онда обуче. Приђе огледалу и види, да е алчине, едно другомъ неприличеће изабрао; быо е савъ шаренъ, у жутимъ панталонама, примъ свиленимъ чарапама и капуту одъ любичне боє, однимъ словомъ быо е сасвимъ безъ вкуса обученъ.

Морао е дакле друге альине бирати; но међутимъ му е изветрило изъ главе све, што е доста згодно смислио да говори. Остави се садъ альина, па у лютини седе да забележи укратко оне пристойности, што бы му на умъ пале. Онъ е чувствовао, да за тако

названа велика и сайна дружба никако ніе. По ияду пута прокляно є прстенованѣ и велике планове господина Любибратића, и сушту свою уяка. Онѣ в писао.

„Господична невесто — Вы видите — “ Али то є іоште велико пытанѣ, да ли Христину треба одма невестомѣ звати? То є она по свой прилици текѣ на самы данѣ венчана. Болѣ є овако: „Господична Милицковићъ, вы видите предѣ собомѣ найсрећниегѣ човека, коме вы драгоцѣну руку,“ — неваля тако. То є сасвимѣ запето. А да шта є толико брблянѣ, него опетѣ, више или манѣ, само запето аченѣ? — Но найпосле морамѣ іой како тако любовѣ мою изъвити; ерѣ то досадѣ нити самѣ я нѣой, нити є пакѣ она мени учинила, найлешче бы было найпростіе изъвленѣ любви:

„Господична Милицковићъ, я васѣ радо имамѣ. Али за Бога како ли бы тешко было красной девойки, кадѣ бы сво у сайномѣ кругу стоѣше почитаемо друство, на ово лаконично изъвленѣ любви у смей ударило, или руку ил' мараму на уста метнуло, да тако смей сакріе.“

Онѣ устаде опетѣ са столице. Нема одѣ писана ништа. Можда ће срећне изпасти, кадѣ се зато васданѣ неспремашѣ. Приђе кѣ огледалу да види, да ли бы смешеће се лице и любкій гласѣ што кѣ учтивости допринети могао. Но у тай ма две га различите ствари чисто упрепасте:

Прво, што є быо обученѣ, а коса му є сва разбарушена стояла онако, како є иза сна устао.

Друго, на цркви сусѣдногѣ му села избіяло є десетѣ сатій, и побожни христіяни сѣ божествене службе разилазили су се по свимѣ путовима и путаняма кући.

Бза га одѣ тога сподадне кадѣ в дознао кое є време. Онѣ є мислю, да су чини на нѣму, ерѣ є држао да нема више одѣ деветѣ сатій. Садѣ нека бы ишао касомѣ, опетѣ бы му требало найманѣ сатѣ и по пропустити, докле до замка господина Любибратића доспе. Тада бы было еданаестѣ сатій и по.

До тогѣ времена быће амачно сви гости сакупльни. — По свой прилици они ће се о нѣму сви разговарати, — на свакій начинѣ Христина є сѣ теткомѣ своіомѣ већ тамо, ерѣ она є, да се не бы по сунцу пекла, поранила и іоштѣ сѣ ютра за своя три сата до замка отишла. А младоженя іоште стои предѣ огледаломѣ, неочешлянѣ и несглађенѣ!

19.

У карактеру є велики людій, да се они противнимѣ догађанма, ако су и неподвиђени, збунити не даю. Све што є велико, страовито, и што свакогѣ поколебати може, то є нѣима обична стварѣ, то є нѣювѣ посао. Напротивѣ тога маленкости могу ій ако узнемирити. Тако на примерѣ лавѣ се у бою не страши тигровогѣ зуба, а одма прене, кадѣ га комарацѣ жацне.

То є све, што се за извиненѣ господина Жарковића навести може. Онѣ бы юначки поднео найтеже жертве, и као човекѣ сносио бы найвеће муке, — али ово магновенѣ предѣ огледаломѣ, кадѣ су сати на цркви избіяли, равнодушно ниє могао снети.

И по трећій путь свуче онѣ альине па обуче спаваћу альину и седе за асталѣ, да се чешля и да по обичаю корврцице одѣ косе прави. Но и у томѣ га є злурадый демонѣ узнемирио. Витице су часѣ сѣ едне часѣ сѣ друге стране кратке бы ле. Никако ій ниє могао угодити и уедначити. Итаюћи и разсеянѣ будући, — ерѣ є онѣ единако мислю шта ће говорити, и бележіо є, што му се одприлике найболѣ видило, оловначомѣ у свою записницу — кваріо є оно, што є доста добро начиніо быо. — Трипутѣ бацао є на землю чешаль и четку у дивльой ярости, и трипутѣ ій є наново у руке узимао. Не треба се томе чудити; то є быо данѣ, кадѣ ће се онѣ прстеновати.

Едва у неко доба устаде горе него икадѣ очешлянѣ, али опетѣ не нагрѣенѣ, као што є онѣ мислю быо. Хтео є іоштѣ еданпутѣ прегледати оно, што є написао, — а вражкій сатѣ изби еданаестѣ.

Господинѣ Жарковићѣ пребледи одѣ муке као врпа. Садѣ се већ ниє могао далѣ задржавати и дангубити. Ерѣ за сатѣ и по могао бы кући Любибратића отићи, а пре никако. — Путь є быо подугѣ, препека прекообичайно велика — пакѣ іоште на прстенѣ — помислите!

Сбади са себе прашну спаваћу альину, обуче капутѣ любичне бое, и зграби шеширѣ и штапѣ, да иде; — али онѣ іоштѣ не быаше готовѣ. Валяло му се іоште чистити. На ципеле му є была нападала прашина, а шеширѣ, бывши на кревету, уперавіо се быо! Кѣ томе требало му є и неке кућевне послове свршити, кое другій нико ниє могао учинити.

Међутимѣ избише два четврта на дванаестѣ, и господинѣ Жарковићѣ изиђе у очаянію изѣ куће напољѣ.

(продужиће се)

Партія Шаха.

(Свршетакѣ)

О д к р и в е н ѣ.

Ако и єсу у тавници осуђеногѣ играюћимѣ пріятельма последня три сата неосетно протекла, то су ова три сата и у палати краля Филипа врло нагло пролетела. Владоцѣ є игру са любимцемѣ своимѣ Дон-Рамирезомѣ одѣ Бискає продужио, и племићи, кои су по обичаю дворскомѣ морали стояти, и кои се ни подѣ каквимѣ изговоромѣ нису смели удалити, мал' нису попадали подѣ теретомѣ свогѣ тешкогѣ войничкогѣ одѣла.

Донѣ Таразецѣ стаяше са полусклопльнимѣ очима непомѣримѣ као какавѣ одѣ камена истесаній кпѣ. Младый Осуна наслоніо се одѣ умора и сѣ неисказаномѣ тугомѣ за нѣговимѣ несрећнимѣ пріятельмѣ, на еданѣ

стубаць. Краль Филиць пакъ, кои се итнимъ коракомъ по соби горе доле шетао, застайбивао е кадикадъ, и слушао е съ вниманьмъ на свако изъ дальине шустань и лупу. Чась е погледао на сать, чась опеть клекуо в савладанъ некомъ тайномъ силомъ и суевѣриемъ, кое е са нѣговимъ обичнимъ карактеромъ у чудноватомъ противословію стаяло, предъ икону майке Божіе, коя е стаяла на едномъ порфирномъ стубу, донешеномъ изъ развалина Алхамбре (Алхамбра се звао еданъ предивный дворъ маврійскій или управо арабійскій калифа у Гранади, последнѣмъ нѣювомъ престолномъ граду), и молю е богоматерь за опроштай збогъкравовогъ дѣла, кое не се за неколико тренутака на нѣгову заповѣсть извршити. Глува е тишина владала у цѣлой соби, ерь нико одъ присутствующихи, ма быо каквогъ му драго высокогъ достоинства, нѣ се усудіо говорити безъ нарочногъ дозволеня кральвогъ. Кадъ е сать почео и престао избіяти рѣшителный тренутакъ, краль ускликне радостно.

„Последній чась издаице већъ е избію!“

Загушльивый жуборъ зачуе се одъ стране присутствующихи племића.

„Чась е куцнуо“, продужи краль далъ, „вашъ неприятель, графе бискайскій, престао е живити; нѣгова е глава пала као маслиново суво лишће одъ есеньгъ вѣтра.“

„Мой неприятель, ваше величество?“ рекне Донъ Рамирезъ, графъ бискайскій, са притворнымъ удивльнѣмъ.

„Есть“ одговори краль Филипъ „но зашто повтравате вы мое рѣчи? Заръ се вы нисте надметали са Донъ Гусманомъ и отимали съ нѣмъ за наклоность красне Донне Естеле, па заръ могу такви саперници быти приятели? Премда мы у нашемъ државномъ савѣту ову стваръ напоменули нисмо, то ипакъ остаемо при нашой кральвской рѣчи: „Донна Естелла быће ваша! Она е ваша и сва нѣна пространа добра быће ваша. И тако можете вы, кадъ вамъ когодъ буде причао о неблагодарности владателя, казати, да баръ я нисамъ забораivio правогъ и истинитогъ пріятели краля и Шпаніе, кои е (пріятель сирѣчь) одкрио сазаклетіе Дона Гусмана и нѣговъ писменный саобраћай са французскимъ дворомъ.“

У лицу и држаню Дона Рамиреза изражено быше веће невольство, него што се, судећи по пріятельскимъ и повѣрителнымъ рѣчима краля Филипа, очекивати могло, и онъ одговори са оборенимъ къ земљи погледомъ, као да бы се стидіо овогъ явно указаногъ му благоволеня и милости.

„Ваше величество, я морамъ признати, да самъ я съ дубокомъ тугомъ и жалосчу ову тежку дужность испунио . . .“

Онъ мораве прекинути говоръ, ерь нѣгова е забуна была све већа и већа. Таразецъ закашлъ се отимично, Осуна зграби съ огорченьмъ и пламтећимъ гнѣвомъ балчакъ свога мача, и рекне загушльивимъ гласомъ и савнимъ полако:

„Пре љу се и я сурвати у гробъ и отићи моме племенитомъ рођаку, него што љу доживити, да овай чо-

векъ буде мужъ Донне Естеле. Ако до сутра узживимъ, я љу Дона Гусмана осветити!“

„Ваша ревность и одавность“, продужи далъ краль быће награђена. Избавитель нашегъ престола и можда и цѣлогъ нашегъ кральвскогъ дома, заслужуе велику признательность и награду. Мы смо ютрость заповѣдали нашемъ великомъ канцлеру, да спреми указе, коима се вы поставляете на достоинство херцога, и коима васъ мы наименоуемо гувернеромъ одъ Валенціе. Есу ли ти указы готови за подпись?“

Зашто се после овы рѣчій Донъ Рамирезъ уздрктао? Да нѣ то быо неумитвый гласъ савѣсти, одъ кога се онъ толико ужаснуо? Краль изяви нестрплѣнъ, и графъ извади са збунѣкомъ хитости еданъ завиютакъ изъ недара, клекне предъ краля, преда му завиютакъ, кои га привати слѣдующимъ рѣчима:

Подписати ове папире быће данасъ првый нашъ посао. Издайство е данасъ губительскимъ мачемъ већъ казнѣно; садъ е редъ, да владатель вѣрне свое служитель награди.“

Кадъ е краль завиютакъ отворіо, падне еданъ малый папиръ изъ истога на землю. Донъ Рамирезъ викне упашено и скочи нагло, да га зграби; али на мигъ кральвъ дигне дворскій послужитель папиръ са земль и преда га кралю у руке. Но чямъ е краль проучіо сажрай, чело му се одъ ярости набере, изъ очію му севне пламень, и онъ викне у бѣснилу и счаяню:

„Света богородице, шта е ово?“

О п е т ь у т а в н и ц и .

Партія шаха свршила се. Донъ Гусманъ надиграо е Руй-Лопеза, нѣгова побѣда быше савршена; онъ садъ устане и рекне целату Калаварезу:

„Я самъ готовъ, да се повинуемъ кральвой заповѣсти, као человекъ, кои се нѣ никадъ противію поданичкимъ дужностяма. Боже, нека ово дѣло вапиюће къ небу неправде падне на душу само оногъ, кои му е повода дао, и нека моя невинно проливена кровь неразпламти никога на освету противъ мога краля! Я бацамъ кривизу мое преране смрти единствено на мога клеветника.“

Целать намѣсти губительскій панъ, а Руй-Лопезъ завіе лице япундетомъ и клекне у еданъ ѱошакъ тавнице, да се моли Богу за спасеніе душе осуђеногъ.

Калаварезъ косне се рамена херцога одъ Калатраве, да му вратъ оголи. Но Донъ Гусманъ уступи мало натрагъ и рекне:

„Немой дирнути Дона Гусмана ничимъ другимъ, но само оштрицомъ твою губительске сикире“, одкопча яку, и положи главу на панъ: „Удри садъ, я самъ готовъ.“

Целать замане сикиромъ, и за еданъ тренутакъ све бы было свршено, да нѣ тога истога часа нагло корачанъ споля и ясанъ разговоръ многи лица, целатову руку одъ ударца одвратіо.

Врата се одъ тавнице отворе, и Осуна скочи, стане између целата и осуђене жертве, и викне:

„Мы смо іоштъ дошли за времена!“

„Гли іоштъ живъ?“ запыта Таразецъ.

„Живъ є, фала милостивомъ Богу!“ одговори Осуна. „Драгій пріятелю и роѣаче, я се нисамъ надао, да ћу те икадъ више видити; но Богъ свемогућій ніе хтео, да невинъ за кривого страда! Слава буди нѣговомъ светомъ имену!“

Сви присутствующи повторе съ радостнымъ ускликомъ ове рѣчи.

„Вы сте доиста дошли на време милый пріятелю“ рекне Донъ Гусманъ своме роѣаку; я садъ немамъ више снаге, да умремъ!“

Донъ Гусманъ падне у несвестъ на пань, душа му є силно потрешена была.

Руй-Лопезъ прискочи къ херцогу, узме га у наручя, и однесе га у краљву собу; племићи поѣоше за вљимъ; и кадъ є Донъ Гусманъ дошао къ себи, видіо є око себе све нѣгове пріятель, кои су га необузданомъ радощу поздравляли, непазећи нимало на присуство краља Филипа.

Херцогу быяше, као да се изъ дубокогъ сна пробудіо. Мало пре быяше му глава положена на губительскій пань, а садъ є опетъ у краљвой соби! Доиста, онъ є то єдва понати могао. Но наскоро дозна онъ цѣо те чай овы чудноваты догађая.

Донъ Рамирезъ, узбуђенъ и узнемиренъ тайнимъ кањимъ, а и нестрплњивъ краљвимъ, извадіо є заедно са указима, кои су му крунисали нѣгове найвеће надежде, и єдно мало писмо изъ цепа, кое є не само све ове надежде уништило, него кое є нѣга самогъ у пропасть сурвало. Писмо ово садржавало є несумнителне доказе о сазаклетію не само провивъ невиногъ Дона Гусмана, него и противу самога краља; све ово быяше довольно, да побуди у краљу подозренъ, и дала питаня притеснила су Дона Рамиреза тако, да є све по реду признао. Краљ га є одма предао нѣжномъ старанію Калаварезовомъ, и овоме казао, да ће собственомъ своіотъ главомъ одговарати, ако непоступи безъ одлаганя по заповѣсти нѣговой.

Овде готово ніе ни нужно примѣтити, да є чудновато избавлѣнъ Дона Гусмана съ радостнымъ ускликомъ поздравлѣно, и да му є самъ краљ честитао што є избавлѣнъ.

„Наша є краљвска желя“, рекне краљ Филипъ Дону Гусману, „да вы, како бы се чудновато ваше избавлѣнъ за найдаля времена овѣвовѣчило, носите одсадъ у вашемъ фамилярномъ грбу сребрну губительску сикиру у плаветномъ полю, представляюћемъ дашчицу шаха. Далѣ опредѣлюемо мы и желимо, да буде Донна Естелла ваша невѣста, и да се свадьба држи у нашемъ краљвскомъ двору.“

Затимъ се окрену Руй-Лопезу и рече далѣ:

„Я самъ увѣренъ, да є црква у новоме своме владики доброга служителя задобыла. За знакъ наше краљвске милости и благоволеня мы вамъ даруемо діамантима искићену багрянну одежду, кою ћете носити онога дана кадъ будете посвећени за владыку. Вы сте то ва-

шомъ партіомъ шаха са Донъ Гусманомъ довольно за-служили.“

„Ваше величество“, одговори Руй-Лопезъ, „првый путь у животу моме непотребуемъ утѣхе, што ме є мой противникъ у игри „матъ“ направіо.“

Краљ се насмеши, а съ нѣиме и савъ дворъ.

„Садъ, господо“, рекне краљ Филипъ, „позивамъ све васъ на часть за моіомъ краљвскомъ трпезомъ. И ты, Донъ Гусмане, и владыко одъ Сеговіе съ нами ћете ручати. Дайте ми вашу руку, Донъ Гусмане.“

М Р В И Ц Е.

Спаіи єдномъ яве, да некогъ селянина конь долази у нѣгову дворску шумицу на пашу. Онъ да притяжателью истогъ коня на знанъ, ако бы се усудіо коня свога тамо на пашу іоштъ єдаредъ пустити, да ће дати коню репъ одсећи. Селянинъ неотесано одговори слуги спайскомъ: ако твой господинъ да коню моме репъ одсећи, я ћу му уши одсећи. Спаія да селянина предасе дозвати и запыта га, шта онъ съ томъ безобразномъ претнѣомъ мысли. Господару, я нисамъ ништа вама претію, я самъ само казао, да ако вы дате коню моме репъ одсећи, да ћу му и я уши одсећи.

— У Шведску донео є єданъ Нѣмаць маймуна и давао га є за новце гледати. Єданъ селякъ запыта другога: каково є то створенъ? То є маймунъ, кои є изъ Нѣмачке донешенъ. „Хмъ“ одговори првый, „шта ти іоштъ неће Нѣмаць за новце направити!“

— При обсади града єдногъ хтеде офицеръ А. да убіе войводу Б. Намера се нѣгова одкріе, и онъ буде уваћенъ и предъ войводу изведенъ. Ко те є навео на то срамно дѣло? запыта га войвода; и онъ одговори: Никъ; изъ собственогъ самъ се побуђеня рѣшіо, да найпомамнѣгъ неприятели вѣрозакона мога убіемъ. — Кадъ теби, рекне войвода, вѣрозаконъ твой заповеда, да ти ономе, кон те никадъ ни у чемъ увредіо ніе, животъ одумешъ, то мени заповеда вѣрозаконъ мой, да ти опростимъ и животъ поклонимъ. Садъ разсуди самъ, кои є одъ оба вѣрозакона, больій!

— Адвокату єдномъ, кои се за свакій коракъ, за сваку управо речъ наплатити дао, ставе пріятелья овай гробный надпись: Овде лежи Н. кои ніе ништа бадава чинію; па га вређа и то, што се ово овде бадава читати може.

— Неко замоли краља, да му даде дворску службу, приодавши у молби и то, да онъ нема иигди никога, на кога бы се ослоніо, осимъ Бога и нѣга. „Сажалуемъ“ одговори краљ, „єрѣ башъ Богъ и я у двору понайманъ важимо“.

— Разболе се яко списатель єданъ, кои є, по себи се већ зна, сирома быо. Єданъ почитатель нѣговъ желеи му у нужди одъ помоћи быти, почне скупляти милостиню за нѣга. Онъ є врло мало и тешко што добыо, будући су га люди съ разнимъ изговорима одбіяли. „То є зачудо“, рекне онъ, „да свакій радіе дели слепцу, клякавомъ и ма каквомъ богалою, него списателю.“ Па то є сасвимъ природно, одговори некій, єрѣ се свакій

пре одъ тога страши, да nebude слепъ, клякавъ и бо-
галь, него да nebude писатель.

ЗАЧИНЦИ.

(Руске пословице.)

Рубля пролази крозь млоге руке и опетъ задржава
свою вредность.

Свакій држи свое олово за сребро.

Ко е ђаволу само еданпутъ конакъ дао, тай има
свагда пакао у кући.

У бапти времена расте цвеће утѣхе.

Ко падне, тога погазе.

Еданъ муѡакъ поквари двадесетъ скорашњи яя.

Ко се учини конѡмъ, тога оће свакій да аше.

Ко оће да буде нѡжанъ тай мора избегавати и
речь „леѡа“ кадъ са гуравимъ говори.

Конь радіе има зобъ него седло.

Ко купи миполовку, мора купити и сланине.

Домаій театорь.

Ж е н а. Човече, ты си подигао на мене хулу, да
све еднако вичемъ и псуемъ, а знашь да каже господињъ
докторъ, како люди, кои имаю подагру, оће да сграбе,
што имъ у руку дође, и оће да тиме ударе куда дова-
те, свое домаће. Я самъ дакле јоште врло добра.

М у ж њ. Ти мора да вису узети и у рукама и у
ногама.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

Лозница 30. Окт. — Ученикъ шестогъ разреда Гим-
назіе Београдске, Светозаръ Марковићъ, сынъ Г. Гае
Марковића, Члена Суда Окруж. Подринскогъ, послѣ крат-
когъ болованя свога 18. тек. месеца преставіо се у
Шабцу, куда е ради леченя отишао быо. Покойника е
изъ цркве шабачке, у кою е по разлученію душе одъ
тѣла торжественно допраћенъ, Нѡгово Преосвященство
Г. Епископъ Шабачкій Михаилъ, са надлежнимъ мѣст-
нымъ свештенствомъ, и многимъ пратиоцима, за у Лоз-
ницу испратио. На четвртъ сата одъ Лознице дочеканъ
и са великомъ пратњомъ у цркву Лозничку допраћенъ,
у којой е после дводевногъ почиваня, докле му се гроб-
ница озидала, одъ овдашнѡгъ Г. Протоерея и четири
друга свештеника благочино опоянъ; при чему му е и
старіи учитель Лозничкій г. Милошъ Гавриловићъ изго-
воріо жалостномъ овомъ торжеству сходно трогателно
слово. Вечна буди память младоме покойнику!

Р у с і я.

Изъ Берлина пишу „Шлезисше цайтунгу“ подъ 23.
Октомбромъ :

„Папийн нунціосъ (посланикъ), архиепископъ князь
Шиги, кои е быо на крунисаню у Москви, одпутовао е
на свое ново опредѣленѣ као посланикъ папийн у Мин-
хену (Баварской). У берлинскимъ дипломатскимъ кру-
говима мысли се, да ће князь Шиги, ако преговори из-
међу Русіе и папиногъ двора доведу до каквогъ резул-
тата, наименованъ быти папийнимъ нунціосомъ при пе-
тробуршскомъ двору. Князь Шиги быо е пре войникъ,
па е текъ пре десетъ година ступіо у свештеничкій
редъ.

Изъ Петербурга пишу „Шлезисше цайтунгу“ подъ
18. Октомбромъ слѣдуюће :

„Као што се чуе, врло су повольна за руско пра-
вительство условія, подъ којима е страно едно друштво

примило на себе граћенѣ гвоздены путова у Русіи, прем-
да до душе и речено друштво има изгледа на знатный
новчаный добыть. Познато е, да е правительство руско
себи оставило сасвимъ одрешене руке, и да друштву,
коє гради гвозденый путь, никако неће быти дозвољно,
да дае линіама правацъ, какавъ оно оће, и какавъ се са
нѡвовимъ интересима слаже. То се најяснѣе увиѡа отудъ,
што е коначно заключено, да южный гвозденый путь во-
ди у Феодозію, а не у Одесу. Гвозденый путь изъ Мо-
скве преко Туле, Орела, Курска и Харкова у Одесу,
быо е већъ одавно проєктиранъ, па су већъ и млоги
предварителни послови око тога предузимани. Текъ одъ
времена последнѡгъ рата увидило се, да е важнѣе, дове-
сти посредствомъ гвозденогъ пута полуострово Кримъ
у савезъ са средсредомъ царства. Мы смо већъ едномъ
напоменули, да се при овоме путу више имаю у виду
политички и войнички интереси, него трговачки. Оче-
видно е, да бы путь за у Одесу быо за процветанѣ тр-
говине млого поспѣшнѣи, него заодна линія у Феодозію.
У стратегичномъ (войничкомъ) пакъ погледу ніе се до-
иста могла избрати згоднѣя крайня точка за гвозденый
путь, него што е Феодозія.

Свакій ће се опоменути, да саюзници за цѣло тра-
нѣ послѣднѡгъ рата нису ни покушавали напасти на
Феодозію, премда е ово мѣсто слабо утврѣено было;
еръ су имъ ставале на путу врло млоге мѣстне сметнѣ.
Кадъ бы се дакле ова точка яко утврдила, па јоштъ у
савезъ довела са унутрашности рускогъ царства, онда
бы Феодозія закланяла сво азовско море и учинила бы га
за у будуће неприступнимъ свакомъ неприятельскомъ на-
паданю, и тако се никадъ више небы повторити могло
пустошенѣ на тамошнѡмъ морскимъ обалама.

При томе е саобраћай између Феодозіе и югоза-
падногъ края Крима (гди лежи Севастополь) врло лакъ
съ обадве стране планина, и по томе небы было нуж-
дно, наставити овай путь и донде.

Руско паробродно друштво на црном море добыло онакву исту униформу и команду као и убойна флота, и имаће 26 поштански пароброда, и 6 обични пароброда, 10 за вучење шлепова и 20 транспортни лађа.

— По извѣстију едногъ рускогъ листа донела е лађа „Перунъ“ разный матерјалъ у Севастополь, а петъ превозни лађа пренеле су одѣлена руске войске у Сухум-Кале.

О утврђенјима, која Русија намѣрава поидићи на обали ботнѣйскогъ морскогъ залива, пишу са руско-польске границе слѣдуюће:

„Искусства последнѣгъ рата обавестила су Русију, како су јако изложене нѣне границе, а и границе великогъ войводства Финландіе, нападаню страны лађа и флота одъ Шведске. За време трајња рата было е ђенерал-губергубернеру графу Бергу наложено, да све утврђене точке јошть болѣ утврди, а притомъ опредѣли и нове стратегично важне точке, на којима бы се морске тврдинѣ поидићи могле. Свакомъ е познато путованѣ цара Александра II. и велики князева у Финландію, и проматранѣ важны мѣста чакъ до дальнога сѣвера. Наскоро затимъ издана е заповѣсть за подизанѣ едногъ якогъ утврђеня на острову Каске-уу ботнѣйскомъ морскомъ заливу, сасвимъ близу Финскогъ прибрежја, кое острово има дубоко и пространо пристаниште и опредѣлено е, да заступи Бомарсундъ. Прибрежје руско дужь цѣлогъ овогъ залива, кое се протеже око 80 миља у дужину, нѣ имало никакву утврђену точку. Улеборгъ, Брахестады, Ваза и Ништады есу трговачка мѣста, и само на предгорію Ханге-у налази се край бомбардираногъ Густавсверна едно морско утврђенѣ. Садъ руско правительство намѣрава поидићи новы петъ морски утврђеня и ратны пристаништа. Мѣста су за ове тврдинѣ већъ опредѣлена. Оне ће се подизати редомъ една по една. Едно одъ овы убойны пристаништа зидаће се на сѣверномъ краю Финскогъ морскогъ залива, неколико миља далеко одъ пограничне вароши Торне-а. Изборъ овога мѣста врло е удесанъ; ту се улива рѣка Леміелъ у ботнѣйскій заливъ, пружаюће се у море полуострово Сандесаари быће наоружано батеріама, и браниће улазакъ у пространо пристаниште. Будући е притомъ земля плодна, а и путови за у внутреность добри су, то се руско правительство пуноправно нада, да ће се тамо временомъ варошь поидићи.

ФРАНЦУСКА.

У Паризу 24. Октобра.

Као што увѣраваю, неће дворъ ове године ићи у Фонтенбло. Станѣ стварій у земљи и на страни такво е, да ће сва дворска увеселенія изостати. По вѣстима изъ Компіеня царъ Наполеонъ рѣаво е расположенъ. Онъ изгледа суморанъ и озбилянъ, и при свой нѣговой власти надъ самимъ собомъ неможе онъ ипакъ свое нерасположенѣ сасвимъ да сакрије.

Јуче е имао царъ дуге преговоре са г. Персиньемъ, кои е изъ Лондона у Компіенъ позванъ. Ови преговори дали су повода разнымъ гласовима. Говори се између осталого, да е г. Персинь опредѣленъ, да замѣни

графа Валевскогъ, будући да е овай на себе навукао найвећу мрзость Енглеза.

Исто се тако говори, да ће г. Тувенель, французскій посланикъ при турскомъ двору, отићи изъ Цариграда, и да ће царъ на нѣгово место послати едногъ одъ кримски маршала, како бы се имену французскомъ у Турской већа важность набавила.

Што се пакъ тиче разположеня французскогъ двора према Аустрији и Енглеской, то можемо примѣтити, да е Француска противу овы сила доста огорчена.

Петодневно бавлѣнѣ принца Наполеона при виртембергскомъ двору у Штутгарту (одъ 7—12 Октобра) дало е повода многимъ гласовима, нарочито пакъ гласу, да се ради о женидби принца Наполеона са најстаріомъ принцемомъ покойногъ херцога Лайхтенбергскогъ. Принцези истина има текъ 15 година; она носи, као и нѣчь старія братъ, по сили царскогъ указа, насловъ „царско высочество“, и као што е познато, она е неѣака цара рускогъ Александра II. и виртембергке принцезе Олге. Често и срдачно саобраћанѣ принца Наполеона са породичомъ престолонаслѣдничкомъ јошть е већу вѣрватность дало разнешеномъ гласу.

— Изъ Париза пишу подъ 22. Октобромъ едногъ нѣмачкомъ листу слѣдуюће:

„Пріяельско приближанѣ између Русије и Француске добыће за кратко време јошть яснѣ изразъ заключенѣмъ едногъ трговачкогъ уговора, кое, као што се изъ поузданогъ извора дознае, близу предстои. Кажу да су поедине точке тога уговора особито за Француску врло повольне. Великій увозный ђумрукъ, кои е Русија узимала на французску чою, свилене и бронзиране еспапе, на ова три главна производа французске радиности умѣриће се тако јако, да ће трговина французска добыти новъ и сильный полетъ, и то ва штету нѣмачке радиности.

У Паризу 20. Октобра.

Изванредно посланство изъ бирманскогъ царства, о коме се тако мало говорило, као да е јако привело томе да смути кабинетъ енглескій. Премда у слѣдству декрета одъ год. 1852. ђенералъ Оргони, као Французъ, неможе быти примлѣнъ као правый и првогъ реда посланикъ авайскогъ (т. е. бирманскогъ) двора, то е онъ ипакъ душа цѣлогъ посланства. Кады е царъ Наполеонъ приміо у тилѣрјама посланство бирманскогъ царства, и кады е еданъ одъ високи сановника бирмански поднео цару дарове, онда е овай мнимый поглаваръ посланства изговоріо едно поздравително слово, у коме на концу стои, „да е пріятелю (Оргони-ю) царевомъ, коя единый знаде мысао свога високогъ господара, наложено дѣло посланства и преговора, и да ће царъ бирманскій све, што Оргони свршіо буде, одобрити.“

ЕНГЛЕСКА.

У Лондону 24. Октобра.

Данашнѣй брой „Морнинг-поста“ вели у едногъ огорченомъ противъ Русије управлѣномъ чланку слѣдуюће:

„Мислило се уобште, да ће паризкѣй уговоръ мира ослободити подунавска княжества одъ рускогъ покровительствујућега господарства; но стваръ ова јошть не тако посве рѣшена, нити е то дѣло довршено. При првомъ неспоразумѣнју између Француске и Енглеске могао бы се рускѣй упливъ наново увући у ову земљу, коя е засадъ према панславизму (идеи свеславенства) непријателски расположена. Срби и Бугари сродни су Русима по крви и пореклу, Власи напротивъ нису. Власи и Молдавлани не треба да заборавае, како су се тешко ослободили руске посаде одъ год. 1849. и 1853. Премда засадъ Аустрија закљаня княжества одъ Русіе, и премда њ ѣ паризкѣй уговоръ мира ставља подъ непосредно врѣвно господарство портино, зато е ипакъ будућа форма владѣнїя овы провинцїя нерѣшено пытанѣ, и ако бы се у смотреню 20. или ме когъ другога чланка уговора породило између западны савезны сила какво неспоразумѣнѣ и распра, то се заиста небы тиме нико већма ползовао, него Русїя.

А „Постъ“, кои е листъ пређе быо највећїй обожа- тель цара Николе, сажалѣва, што е увидїо, да царъ Александръ II. „кои е можда као човекъ болѣй одъ от- ца свога, не ни за едну длаку мудрїи одъ њѣга. „Постъ“ се бои, „да ће и најболѣй владоць, сматранѣ овако са стране човечанства, у своме положаю као владоць, противъ свое вољѣ принуђенѣ быти придржавати се политике цара Петра, названогъ погрешно великогъ! (ово су истоветне речи енглескогъ листа, изъ кои се ясно увиђа мржња и огорченость противъ Русіе). И по томе е сѣдъ главный задатакъ Русіе, да посе раздоръ између Енглеске и Француске, и да разкине савезъ, кои стои на путу њѣнимъ тежняма за увеличанѣмъ. Она не штедљива у превари и обмани, и просипа немилїце новаць и ласканя, да бы само свою цѣль постигла. Милїони и опеть милїони сребрны рубаля циркулираю по свима краевима Европе, па и у другимъ частима света, сирѣчь Америки и Африки, и јошть ће се толико издавати; нити ће повторителни безуспѣшни покушаня заплашити онаѣ кабинетъ, кои тако тврдо зида и шпекулира на лакоумность людїй. Одъ неколяко мѣсецїй овамо налази се при свима њѣмачкѣмъ дворовима читава поворка тайны агента руски, а тако исто и у Шпанїи, Неаполю, Сардинїи, Турской, подунавскимъ княжествима, у Грчкѣй, Америци и Египту, да тамо раструбе, како е Француско-енглескѣй савезъ оладнїо и готово разкинуо се; а затимъ наговешћую издалека, како ће оваѣ неприродный савезъ учинити мѣсто најтешнѣмъ споразумѣнју између Француске и Русіе. У Паризу а и васцѣлой Францускѣй придржаваю се руски агенти и агенткинѣ са госпоїомъ Ливеновицомъ на челу, сасвимъ другога правца и тактике.

Они имаю сирѣчь налогъ, да тамо доведе у сумню вѣрность и поштенѣ енглеске политике, и да вичу и духове узбуђую противъ овогъ користолюбивога и саможи- вога народа. У Енглеской опеть описую руски агенти, — и таковы има и сувише у Лондону, Манчестеру и Ирской — живимъ бояма лакомысленость и подлость Француске, да бы раздрмали успавану мржню противъ Француза. Три или четири одѣлена оваквы агента и увода раде на томъ са привидно разны гледишта, но ипакъ по- ради едне исте цѣли . . . Надметанѣ и саревнѣвость између Француске и Енглеске одъ времена Петра Великогъ па до новїи времена, была е за увеличанѣ Русіе тако користна, да за тїй 130 год. не было готово ни едне тежнѣ властолюбиве политике, кою не Русїя постигла.“

Оваѣ огорченїи чланакъ реченогъ енглескогъ ли- ста, изъ когъ се види духъ раздражености, мржнѣ и не- нависти Енглеза противъ Русіе завршуе се најпосле съ поузданимъ одъ стране Енглеза наданѣмъ, да Русїя ипакъ неће успѣти, да разцѣпи западне силе, будући здравъ разумъ оба ова народа увиђа ове сплетке, и неће се дати обманути.

А М Е Р И К А .

По едной телеграфской депеши изъ Нью-Орлеана на- пао е ѣнералъ Валкеръ на Коста-Риванце и њїове са- юзнике, и отерао ѡ ѣ у две битке чакъ до Масаге, гдѣ ће наново на њѣ напасти. По извѣстїяма Валкеровимъ была е побѣда у обадва речена боя савршена и рѣши- телна, при свемъ томъ, што е онѣ имао само 1000 вой- ника, а њѣгови непријатели 4000 момака; онѣ даљъ явля, да е њѣговъ губитакъ врло незнатанѣ, напротивъ непри- ятель изгубїо е кое мртвы, кое ранѣны 1100 войника.

Т Е Л Е Г Р А Ф С К Е Д Е П Е Ш Е .

У Триесту 27. Октября

Краль грчкѣй Отонъ I. навезао се јуче на море за у Атану.

У Триесту 29. Октября.

Прошле ноћи, у 11 сатїй 20 минута, осетїо се овде врло якъ земљотресъ, кои е пакъ само неколико трену- така трао.

У Триесту 26. Октября.

У Барѣ приспѣла е една убойна лађа, и донела е са собомъ 12 топова, кои су одма у тврдиню смештени; осимъ тога стижу свакїй данѣ транспорти са млогимъ о- ружїемъ и цебаномъ, коя се разноси по унутрашности и свима краевима Арнаутске. Нашто толика спреманя смѣраю, то засадъ нико незна.

О Г Л А С И

ФИЛИПА МОРТОНА

**СМЕСТИШТЕ ПОМОДНЫ АЛЬИНА
ИЗЪ ПЕШТЕ**

**налази се сада овде съ великимъ изборомъ
свакога рода одеда за господу, одъ наибольн
матерія, и по найновіемъ вкусу израбены.**

Да бы се почитаемый п. н. публикумъ уверіо о добротн и честитости
мога еспапа, о чему емствуе фирма, доволянъ ће му быти само єдиный
покушай, пакъ да ме и за даль своимъ поверенъмъ почествуе.

Продавница е у чаршии, у кући г. Шоповића.

ХАЙНРИХЪ ХИРШЛЬ

тапещиреръ и трговаць са соб-
нимъ намештаемъ у зданію кодъ
„Б л е н а“

препоруче п. н. публикуму свое ве-
лико новоснабдѣвено сместиште ес-
папа састоєће се изъ свакогъ рода
тапещирскогъ и столарскогъ посла по
найновіой бечкой форми (фасону), и
къ томе на изборъ много огледала одъ
сваке форме. Осимъ тога прима онъ
све тапещирске послове како нове
такo и старе, и обећава се на задо-
вольство израдити; а исто тако най-
точнїе одправля и сваку наручбину
свога еспапа у внутреность. (7—7)

**ПРОМЕНА ОБИТА-
ЛИШТА.**

Подписана, коя самъ свою торго-
вину женскогъ накита имала у кући
господина Попечителя С. Марковића
преселила самъ се одъ Митровадне
у кућу госп. Магдалене Караянкове
прекопута трговине кодъ Душана.
Благодарєћи на доякошнѣмъ повере-
ни како овдашнїи тако и страны го-
споя, узимамъ слободу препоручити
мою ново снабдѣвену трговину жен-
скогъ накита, имено: свакояки евиле-
ны шешира, капа, коафира и шмизе-
та, по найновіемъ вкусу и по найме-
реніой цени. — Исто тако кодъ ме-
не се могу прошле моде шешири по
найновіемъ вкусу престровити за 1
фор. сребра.

Равнимъ начиномъ примамъ и де-
войке на науке у истомъ послу.

ТЕРЕЗИЯ ШТОЛЦЪ
Модисткиня.

**ВИНОГРАДЪ НА ПРО-
ДАЮ.**

Подписаный желіо бы продати изъ
слободне руке свой виноградъ, заса-
ѣнъ лепомъ найвише беломъ и
врло добро родившомъ младомъ ло-
зомъ. Виноградъ овай засаѣнъ е са
14.000 лоза и разнимъ воѣмъ, налази
се покрай винограда г. Ристе Краи-
нића и винограда г. Милоя Божића,
савъ е у лепой живой огради а има
узъ нѣгаи єданъ данъ ораѣе землѣ. Ви-
нограція г. Милоя може га свакоме
показати, а ко бы га желіо узети не-
ка се изволи на мене обратити по-
годбе ради.

ЕША ЛАЗАРЕВИЊЪ
обитава на Врачару близу
(3—3) нове барутане.

ГОСТИЛНИЦА

бывша досада до П а р и з ц а пре-
селява се у господску улицу до Т о-
щ е б е р б е р и н а, и препоручуе
се почит. публик. са вкуснимъ елима и
пїемъ, и то: цео ручакъ съ четири ела
и бутельомъ вина за 4 гроша; вечера,
свакога ела безъ разлике 60 пара
порція; безъ леба и вина; бутела ви-
на 20 пара.

У Београду 25. Окт. 1856.

Леопольдъ Наѣъ

(3—3) угоститель.

Тужанъ гласъ, кои намъ е ово
дана изъ Алесандріе приспео, да е
нашъ незаборавльный другъ и срод-
никъ Никола М. Бодя, 7/19. Октября
о. г. у вѣчность преселіо се, пре-
испуно е тугомъ и жалосчу свою
нашъ срца. Велику ову нашу печ-
аль за изгубльнимъ другомъ и
сродникомъ нашимъ, као знакъ не-
заборавльне любви и вѣрногъ при-
тельства према покойнику, саоб-
штаваюћи и осталямъ содрузима
и прїательима, позивамо ій на тихо
саучастіе.

**Другови и сродници
покойника.**

Подписани узимаю честь
явити почитавомъ публикуму,
да су свою лончарску торго-
вину досада у дућану Г. А.
Симића постоећу премести-
ли до дућана Т. Ђорђевића
спроћу владине кафане, и
препоручуюћи се обећаваю,
да ће свакогъ на савршено
задовольство са свакоякимъ
еспапима послужити, ценомъ
што е могуће євтиніомъ.

У Београду 2. Нов. 1856.

Браћа Нсаиловнїи
Лончарски трговци.

Продаваће се на лицитаціи:

1. У Коньској, Окр. Смедер. не-
покр. добра Саве Станисавльвића, 15.
16. и 17. Нов.

2. У Крупню, Окр. Подрин. добра
поч. Матіе Васильвића, 12. 13. и 14.
Нов.